

BOLAGETS FÖRUTSÄTTNINGAR PÅ KORT OCH LÅNG SIKT – FRAMGÅNGAR OCH UTMANINGAR

Hur har bolagets verksamhet påverkats av kriget i Europa samt Covid-pandemin, vilka kort- och långsiktiga effekter kan identifieras så här långt?

Kortsiktiga effekter: Resandet har i varierande grad återkommit efter pandemin. Totalt sett är resandet i nivå med 2019. Resandet under lov och sommarperioden har varit starkare än innan pandemin medan pendlandet har varit både starkare och svagare än innan. Det är därför svårt att redan nu dra några slutsatser kring vad pandemin har inneburit.

Kriget i Europa har främst påverkat tillgången till reservdelar och material till kommande underhåll och upprustning av fordon. Krigets påverkan på energipriser påverkar inte bolaget direkt då elavtalen för tågtrafiken upphandlas på längre perioder. I stället förväntas det ha en positiv effekt för att fler ska välja kollektivt framför egen bil. Bolagets verksamhet påverkas främst då av de generella prisuppgångarna i samhället i stort som även får genomslag på bolagets avtal.

Långsiktiga effekter: De långsiktiga effekterna av pandemin är svåra att bedöma i nuläget. Verksamheten ser en positiv, växande, utveckling av behovet av tågresande till följd av en stark utveckling i norra Sverige. Samtidigt är det för tidigt att säga vad den snabba digitaliseringen och förändringen av synen på arbetstider och kontorsarbete innebär för resandet.

Beskriv verksamhetsmässiga framgångar och utmaningar i verksamheten under året, samt på 3-4 års sikt.

Under året: Norrtåg har haft ett rekordstarkt resande under sommaren 2022, särskilt på långväga resor. På flertalet linjer har resandet slagit rekord och genomsnittsresenären har rest längre än tidigare år. De preliminära bedömningarna är att även många nya har hittat till kollektivtrafiken jämfört med tidigare år. Resandet återhämtade sig snabbt efter pandemin och är på väg att nå samma nivåer som innan pandemin på del flesta linjer, där en del redan har gått om medan vissa andra fortfarande har en bit kvar till nivåerna innan pandemin.

På 3-4 års sikt: Hur ser resandet ut? vilka reser och hur mycket? Var behöver vi utöka antalet turer och med vilka fordon? Hur ser regionernas finansiering av tågtrafiken ut? Vilka ska finansiera Norrbotniabanans trafik och hur många turer och med vilka fordonstyper? Inom de kommande två åren ska Norrtåg och dess ägare fatta en rad viktiga inriktningsbeslut inför kommande upphandling och större utbyggnad av trafiken, såsom trafikstart på Norrbotniabanan. Dessa beslut är avgörande för vilken trafik och funktion som Norrtåg kan och ska spela på 10-20 års sikt. En framgångsfaktor de kommande 3-4 åren blir därför att samla de fyra nordligaste regionerna i en gemensam ambition och väg framåt för Norrtågstrafiken.

Beskriv ekonomiska framgångar och utmaningar under året, samt på 3-4 års sikt

Under året: Under året har regionernas kostnad för tågtrafiken ökat som en följd av pandemins effekter på resandet 2020-2022. Andelen regional medfinansiering väntas minska i takt med att biljettintäkterna ökar, samtidigt som den allmänna kostnadsutvecklingen, ökade kostnader för fordon och en minskad andel statlig medfinansiering ökar regionernas kostnader.

Prognosen för 2022 har vid ett flertal tillfällen förändrats positivt när resandet återkommit snabbare än väntat. Även resandet under lov och ledigheter har ökat mer än förväntat vilket har ökat intäkten per biljett under perioder med lägre resande. Bolagets kostnader har hållits tillbaka på grund av banarbeten som lett till mindre trafik än planerat, samt en effektiv uppföljning.

På 3-4 års sikt: Bolaget står inför en möjlig expansiv period. Det finns redan idag stor efterfrågan på ytterligare trafik vilket leder till ett behov av ytterligare fordon, både genom övertagande av begagnade fordon och nyanskaffning.

Region Västerbottens beslut att pausa trafiken med diesel-fordonet har på både kort och lite längre sikt en stor, positiv, påverkan på bolaget. Ökad effektivitet samt minskade fasta kostnader har en klart positiv effekt på bolaget, samtidigt som resandet väntas öka kraftigt när annan trafik kan ersätta diesel-trafiken.

Beskriv hur bolaget arbetar med hållbarhet

Genom att leverera hög kvalitet med god punktlighet på regionaltrafiken skapar vi nöjdare kunder och en positiv utveckling av antalet resenärer vilket leder till vinster för såväl klimat som samhälle. På kort sikt väntas trafiken byggas ut ytterligare vilket väntas få fler att välja bort bilen till förmån för kollektivtrafiken.

Omvärldsanalys. Vilka är de fem (max) prioriterade insatser i verksamheten som ledningen vill se för att möta en föränderlig omvärlds krav och förväntningar.

1. En fortsatt utveckling av tågtrafiken och kollektivtrafiken som helhet för att matcha behovet av kompetensförsörjning i norra Sverige.
2. Utveckling av Norrtåg som samarbetspart och del av arbetet med regional utveckling och näringslivets hållbarhetsarbete.
3. Ökat fokus på kvalitet, resiliens och robusthet mot klimatförändringens effekter på infrastrukturen.
4. Fortsatt fokus på kostnadseffektivitet

Övriga frågor som bolaget vill lyfta:

Kollektivtrafiken är inte ett eget verksamhetsområde utan en avgörande del för att klara regionens utmaningar i kompetensförsörjning och tillväxt. Det är av största vikt att fler delar av regionen känner ett ägarskap och ansvar för att utvecklas tillsammans med kollektivtrafiken och inte som separata frågor.